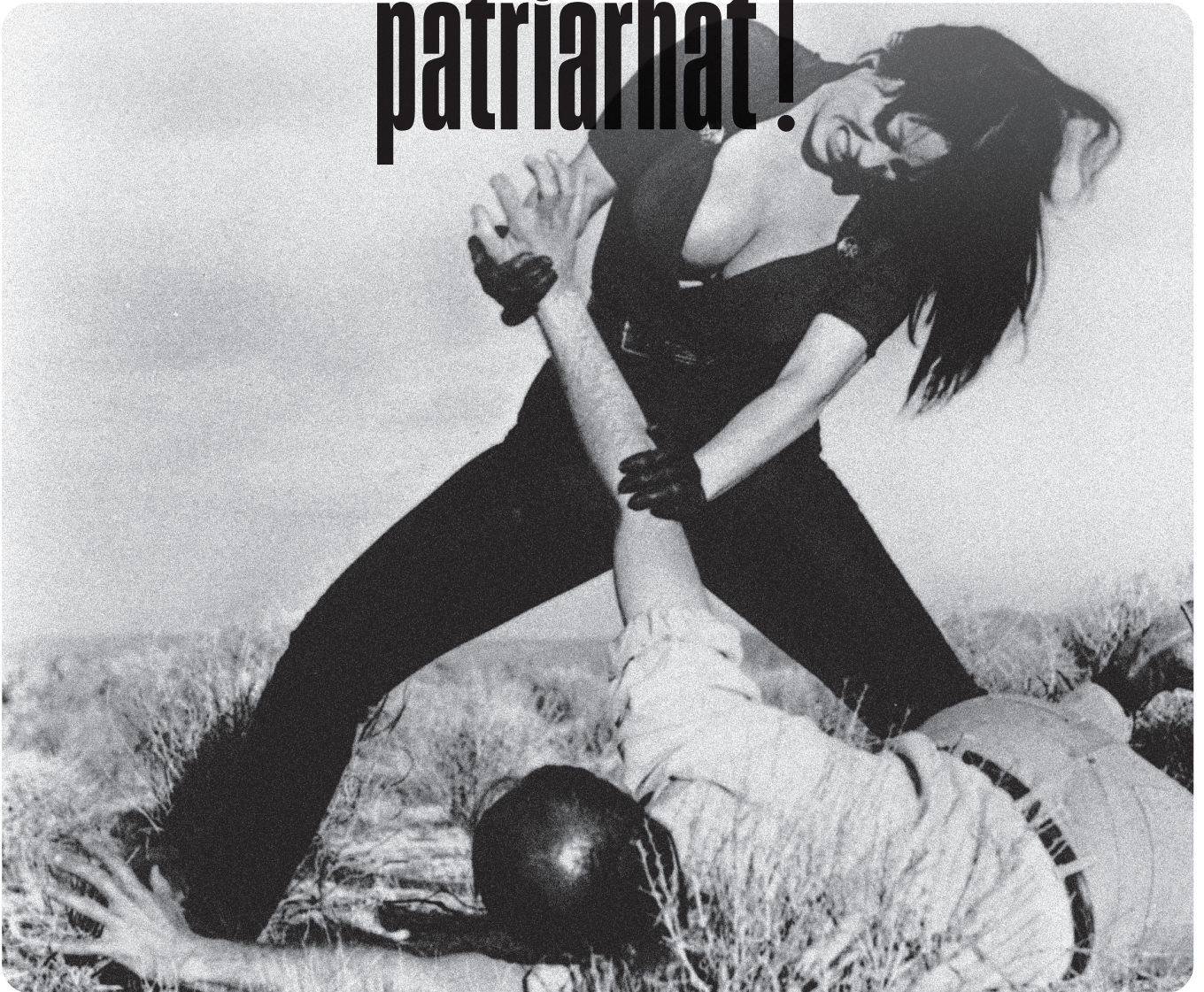

Bojana Bregar

Daj, mucka! Potolci že ta patriarhat!

DAJ, MUCKA, UBIJ, UBIJ! | 1965

Od nekdanj sem bila fascinirana nad junakinjami, ki se obnašajo kot moški, predvsem ker se mi je zdelo, da je njihovo življenje veliko bolj zabavno kot pa tisto, v katerega so »tradicionalno« zaklenjene ženske na platnu (še bolj kot seveda v sami realnosti). Seveda je bilo takih junakinj v mojih letih ždenja pred televizijskim ekranom bore malo (še dobro, da smo imeli vsaj **Ksena** [Xena: Warrior Princess, 1995–2001] in **Buffy** [Buffy The Vampire Slayer, 1997–2003]).

Ko sem nekje v času študija videla film **Daj, mucka, ubij, ubij!** (Faster, Pussycat! Kill! Kill!, 1965, Russ Meyer), je bilo to zame povsem novo odkritje. Vznemirljiv, bombastičen, energičen film predvsem in zgolj zaradi njegovih izjemnih protagonistk: ne le da so lepe in močne in v oblaku peska pustijo vse filmske klišeje, ampak imajo tudi vse najboljše enovrstičnice v filmu – kar je itak najbolj pomembno, če si filmski lik. Nikoli me ni posebej prizadelo, da je Tura Satana, ki igra Varlo, glavno anti-junakinjo, tako nesmiselno nasilna – zakaj nekaj bi me to prizadelo, če sem do svojega 10. leta videla že celo tono popolnoma nesmiselno nasilnih filmskih in TV-smrti – le da so bili v 99 % zanje odgovorni moški liki? Najpomembnejše od vsega: končno je bila enkrat ženska tista, ki ji je dovoljeno biti odrezava – in to ne v tistem obupnem stereotipnem smislu ženske pasivno-agresivne »žlehtnobe«, ampak v smislu, da s svojimi briljantnimi enovrstičnicami ostalim zapre usta in zablokira možgane. Kot Clint Eastwood v filmu **Škorpion ubija** (Dirty Harry, 1971, Dan Siegel), recimo.

»I never try anything, I just do it. Wanna try me?«

Daj, mucka, ubij, ubij! je kulturni film in eden najbolj prepoznavnih filmov ameriškega režiserja Russa Mayerja, ki se je na začetku kariere proslavil kot kralj »nagic« in režiser tako imenovanih »nude cuties«, nato pa do konca desetletja s filmi, kot sta **Lisica!** (Vixen!, 1968) in **Dlje od Doline lutk** (Beyond the Valley of the Dolls, 1969), razburjal cenzorje in naposled pomagal utreti pot seksualno eksplicitnejšim prizorom v kinodvoranah širom ZDA. Malce prej, leta 1965, je Russ Mayer produciral in posnel film z naslovom **Motorpsiho!** (Motorpsycho!, 1965), v katerem trije nasilni motoristi terorizirajo nedolžne prebivalce majhnega mesta, dokler se jim ti ne postavijo po robu. Film je postal velik hit in Russ, ki je veljal za izjemno podjetnega človeka, se je odločil nadaljevati z uspešnim poslovnim modelom. Toda tokrat so namesto treh poblaznelih motoristov v glavnih vlogah pristala tri nevarna, divja, prsata dekleta, ki terorizirajo kup nič hudega slutečih moških.

Na začetku nas pripovedovalec »posvari« pred »novo vrsto žensk, ki so mehke, prožne in tudi dišijo kot ženske ... Vendar, pozor! Ta divja nova vrsta preži na svoj plen kjerkoli in kadarkoli! Ena od njih je morda vaša tajnica, morda medicinska sestra ali celo plesalka v go-go baru!!« »**Mucka**«, ki pade v kategorijo t. i. seksploiacijskih filmov, je več kot le to – je inteligentna družbena satira, ki nasilno in brez oklevanja obračuna s patri-

arhalno družbo in pri tem ne jemlje talcev. Ženske so torej »povdivjale« – aka niso več podrejene patriarhatu – in vozijo hitre avtomobile, kadijo, nosijo (tako zelo oprijete) hlače in so poleg vsega še nasilne – še več – smrtonosne!

Že sam začetek filma je senzacionalističen. Po uvodnem »opozorilu« nam v prvi sceni dobesedno skočijo v naročje tri protagonistke: Varla (Tura Satana), Rosie (Haji) in Billie (Lori Williams) so plesalke v go-go baru in ovešene z resicami se kot kače zvijajo na drogu, v posmeh prepotenemu moškemu občinstvu, ki z izbuljenimi očmi, v ekstatični agoniji skozi zid glasne rokenrol glasbe tulijo: »Hitreje, HITREJE!!«

V naslednjem prizoru plesalke, zdaj oblečene v tesne *jeans* hlače, kot antične furije drvijo vsaka v svojem dirkalniku po asfaltni cesti, ki se dobesedno topi pod njihovimi kolesi. Med strah vlivajočim smehom se spustijo v vratolomno dirko po razbeljeni puščavi in k nevarni igri izzovejo čednega Tommyja, ki mu prepozno postane jasno, da se je znašel na napačnem mestu ob napačnem času. Za Tommyja se srečanje konča z zlomljenim vratom, njegova punca Linda sedi ugrabljena v Varlinem prt-ljažniku in punce hitijo dalje po avtocesti, na begu pred zakonom. Odločijo se za skrivališče na osamljenem ranču, katerega lastnik je pred leti ohromel v nesreči z vlakom. Poleg skrivališča jih zanima tudi domneven zajetni šop denarja, ki ga je lastnik prejel za odškodnino.

Ne le da so lepe in močne in v oblaku peska pustijo vse filmske klišeje, ampak imajo tudi vse najboljše enovrstičnice v filmu – kar je itak najbolj pomembno, če si filmski lik.

Na ranču jih pričaka stari, invalidni in zelo pasji *pater familias* v družbi dveh sinov; oba sta postavna in si očitno z dekleti delita prepričanje, da so *jeans* hlače dovolj ozke takrat, ko jih je nemogoče sleči – torej te v njih nihče ne more posiliti. Stari oče je, odkar se je ponesrečil, postal zagrenjen sovražnik žensk. Za nesrečo naj bi bila kriva pač ena od njih – dekle, ki jo je rešil pred vlakom, a je nato sam končal pod kolesjem. Njegova mizoginija torej izvira iz prepričanja, da je »dober moški«, ki so ga uničile »zlobne ženske«. **Daj, mucka, ubij, ubij!** tako sicer satirično, vendar tudi povsem realistično portretira paranoidno vizijo patriarhata, ki v svoji neskončni žeji po obvladovanju vzvodov moči ženske deli na »dobre« in »slabe« – in ne le ženske, ampak tudi moške podvrže istemu sistemu vrednotenja.

Na začetku nas pripovedovalec »posvari« pred »novo vrsto žensk, ki so mehke, prožne in tudi dišijo kot ženske ... Vendar, pozor! Ta divja nova vrsta preži na svoj plen kjerkoli in kadarkoli! Ena od njih je morda vaša tajnica, morda medicinska sestra ali celo plesalka v go-go baru!!«

Varla kot utelešenje boginje maščevanja tej želji po zatiranju žensk – ki jo enači z moškim, ne ozirajoč se na logiko »dobrega in slabega« – z velikim užitkom zlomi noge in vrat. Odločna, muhasta in pametna – povrh vsega pa še smrtonosna. »Ubila je človeka z golimi rokami!« kot kriči mala Linda, ko za trenutek uspe pobegniti in na poti zagleda prvega moškega, ki jo lahko morda reši (*spoiler*: ne uspe mu). Kako slasten preobrat je film, kjer je ženska negativka, ki se izmaže iz vsake situacije, in to nikoli po zaslugi moškega. Kako bi ne postala junakinja v naših očeh? Ne le junakinja – boginja!

Najbrž ni naključje, da sta med velikimi oboževalci filma John Waters in Quentin Tarantino – oba štejeta **Daj, mucka, ubij, ubij!** med svoje vplive; Waters je zagotovo fan domiselnega *camp* dialoga, tesnih usnjenih hlač in seveda perfektnega videza Turinih glamuroznih obrvi. Tarantino pa se je »Mucki« poklonil z vratolomno vožnjo treh deklet v filmu **Smrtno varen** (*Death Proof*, 2007) in neznansko lahkotnostjo lastnih nasilnih prizorov – spomnimo se le, kako pod peto ene od maščevalk konča »ubogi« Kurt Russel.

Russ Meyer bi bil prejkone bolj »po nesreči« štet med feministične režiserje, upoštevajoč ostala dela v njegovem mag-nus opusu. Njegova fascinacija nad močnimi ženskami izvira predvsem iz mazohističnega užitka dominacije (kakor je sam večkrat poudaril). Ne glede na namen je z »Mucko« nedvomno pustil svoj pečat v filmski ter popkulturi.

DAJ, MUCKA, UBIJ, UBIJ! si lahko med 19. in 24. aprilom ogledate na 9. festivalu žanrskega filma Kurja Polt.